

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 36

F: 01 478 90 21

E: gp.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

Številka: 013-20/2019/53

Datum: 6. 6 2023

Zadeva: Zapisnik 13. seje Sveta za živinorejo

Trinajsta seja Sveta za živinorejo (v nadaljnjem besedilu: Svet) je potekala 5. 6. 2023, na MKGP Dunajska cesta 22, Ljubljana in po spletni povezavi in je trajala od 14.00 do 15.58 ure.

Prisotni člani Sveta: izr. prof. dr. Marija Klopčič, prof. dr. Janko Mrkun, g. Peter Podgoršek, ga. Jana Tavčar, g. Danilo Potokar, dr. Jože Verbič, mag. Andrej Kastelic, g. Klemen Brglez, doc. dr. Maksimiljan Brus, g. Primož Kokovica in Tomo Wankmuller (po pooblastilu VZS).

Po spletni povezavi prisotni člani Sveta: doc. dr. Dušan Terčič, doc. dr. Špela Malovrh, mag. Miha Štular, mag. Sašo Sever, g. Alojz Varga, viš. pred. mag. Ajda Kermauner Kavčič, dr. Peter Kozmus.

Odsotni člani Sveta: g. Roman Savšek, g. Anton Kukenberger

Ostali prisotni: ga. ministrica Irena Šinko, mag. Marjeta Bizjak, g. Boštjan Petelinc, g. Andrej Šalika, ga. Mateja Cugmas (vsi MKGP), ga. Alenka Čas, ga. Urša Runtič, ga. Nataša Gorišek, mag. Stane Bergant, g. Jože Štrubelj, ga. Karolina Jamnik Cerkl, dr. Matjaž Mesarič.

Ostali vabljeni odsotni: ga. Tatjana Buzeti (državna sekretarka), ga. Maša Žagar, g. Igor Ahačevič (vsi MKGP).

Predlagan je bil naslednji dnevni red:

1. Potrditev dnevnega reda
2. Pregled in potrditev zapisnika 12. seje Sveta za živinorejo
3. Nagovor ministrice
4. Izhodišča za pripravo scenarijev zmanjševanja emisij toplogrednih plinov v kmetijstvu za pripravo posodobitve Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta – nadaljevanje razprave iz 12. seje
5. Obravnava rejskih programov na vlogo rejskih društev za naslednje pasme konj:
 - islandski konj
 - haflinški konj
 - ljutomerski kasač in kasaški konj
 - posavski konj
6. Razno

Predsednica Sveta je pozdravila vse prisotne in ugotovila, da je Svet sklepčen.

Ad. 1

Predstavljen je bil dnevni red seje Sveta. Predsednica je podala predlog, da se zaradi kasnejšega prihoda ministrice točke dnevnega reda prestavijo, in sicer bo najprej potekala obravnava 5. in 4. točke, ter na koncu 3. točke predlaganega dnevnega reda. Predlog je bil dan v potrditev.

Sklep št. 1: Dnevni red 13. seje s predlogom za prestavitev obravnave točk je bil soglasno potrjen.

Ad. 2

Predsednica je pregledala zapisnik 12. seje Sveta. Opozorila je na sklep št. 3 glede Pravilnika o zagotavljanju sledljivosti porekla za nepredpakirano sveže, ohlajeno in zamrznjeno goveje, prašičje, ovčje, kozje in perutninsko meso, glede katerega se je pojavilo vprašanje, ali je Pravilnik res spremenjen in se nanaša le na domači zakol. Pojasnila je podala ministrica.

V nadaljevanju je predsednica ugotovila, da so bili vsi sklepi prejšnje seje izvedeni in predlagala zapisnik v potrditev.

**Sklep št. 2: Zapisnik 12. seje Sveta se potrdi.
Sklep je bil soglasno potrjen.**

Ad 5.**Obrazložitev rejskih programov na vlogo rejskih društev za naslednje pasme konj**

Uvodoma je bilo pojasnjeno, da sta pet rejskih programov pregledala g. Danilo Potokar iz KGZS in doc. dr. Maksimilijan Brus iz FKBP in sta podala pozitivno mnenje na vseh pet rejskih programov. Rejski programi vsebujejo vse potrebne elemente in se že izvajajo v okviru STRP. Rejski program za pasmo islandski konj je bil predlagan za vključitev v STRP, saj bo s tem omogočeno ustrezno izvajanje tega rejskega programa.

Rejski program za pasmo haflinški konj

Na sejo sta bila vabljeni g. Jože Štrubelj, ga. Karolina Jamnik Cerk in mag. Stane Bergant. Uvodoma je bila predstavljena kratka zgodovina nastanka pasme v Sloveniji in priprava spremembe rejskega programa. V okviru razprave o rejskem programu je bila izpostavljena številčnost populacije teh konj v Sloveniji in kakšni trendi so predvideni. Predsednik društva je pojasnil, da je v načrtu povečevanje črede, poudarek je v izboljšanju uporabnosti konjev in promociji. Pri selekciji pa stremijo h karakterju. Prav tako je zaznati porast članov in mladih rejcev teh konj. Člani so izpostavili še delovni test konj in kastrate.

Predsednica je predstavila strokovno mnenje ocenjevalcev, in sicer ocenjevalca ugotavljata, da je rejski program napisan strokovno, nedvoumno, pregledno in vsebuje vse potrebne strokovne vsebine, ki so potrebni za njegovo nemoteno in strokovno izvajanje in predlagane spremembe ne bodo negativno vplivale na izvajanje rejskega programa.

**Sklep št. 3: Člani sveta soglašajo s strokovnim mnenjem ocenjevalcev in potrjujejo rejski program za pasmo haflinški konj. Izvajanje rejskega programa še naprej ostaja v STRP.
Sklep je sprejet soglasno.**

Rejski program za pasmo Islandski konj

Na sejo sta bili vabljeni ga. Alenka Čas in ga. Nataša Gorišek, ki je podala kratko predstavitev zgodovine razvoja konja in pojasnila številčnost črede v Sloveniji. Izvorna rodovniška knjiga se vodi v Islandiji, ki je tudi izvorna država konj. Pomembna sprememba je, da je izvajanje rejskega programa te pasme v okviru Veterinarske fakultete, sedaj pa to prehaja na rejsko društvo.

Predsednica je predstavila strokovno mnenje ocenjevalcev, in sicer ocenjevalca ugotavljata, da je rejski program napisan strokovno, nedvoumno, pregledno in vsebuje vse potrebne strokovne vsebine, ki so potrebni za njegovo nemoteno in strokovno izvajanje in predlagane spremembe ne bodo negativno vplivale na izvajanje rejskega programa.

**Sklep št. 4: Člani sveta soglašajo s strokovnim mnenjem ocenjevalcev in potrjujejo rejski program za pasmo islandski konj. Izvajanje rejskega programa se vključi v STRP.
Sklep je sprejet soglasno.**

Rejski program za pasmo ljutomerski kasač in kasaški konj

Karolina Jamnik Cerk je podala kratko predstavitev zgodovine razvoja ljutomerskega kasača in kasaškega konja. Glede ljutomerskega kasača v zadnjih letih ugotavlja padec staleža in števila žrebet. Na leto je registriranih le 11 žrebet, potekajo pogovori o tem, kako ohraniti število živali. Ugotavljajo, da mladih ljudi, ki bi bili zainteresirani za rejo te pasme konj ni. Pojasnjeno je še bilo,

da so se v obeh rejskih programih lotili vključevanja kastratov, saj dosegajo na tekmovanjih dobre rezultate in predvidevajo, da bo to pozitivno vplivalo na povečanje števila živali.

Predsednica je predstavila strokovno mnenje ocenjevalcev, in sicer ocenjevalca ugotavljata, da je rejski program napisan strokovno, nedvoumno, pregledno in vsebuje vse potrebne strokovne vsebine, ki so potrebni za njegovo nemoteno in strokovno izvajanje in predlagane spremembe ne bodo negativno vplivale na izvajanje rejskega programa.

Sklep št. 5: Člani sveta soglašajo s strokovnim mnenjem ocenjevalcev in potrjujejo rejski program za pasmo ljutomerski kasač in rejski program kasaški konj. Izvajanje obeh rejskih programov še naprej ostaja v STRP. Sklep je sprejet soglasno.

Rejski program za pasmo posavski konj

Dr. Matjaž Mesarič je kratko pojasnil vsebino rejskega programa in razvoj tega konja. Izpostavljena je bila podobna pasma konj na Hrvaškem, imenovana hrvatski posavec. Gre za konja, ki ima enako osnovo kot slovenski posavski konj, vendar pa sta se skozi desetletja razvili dve različni pasmi in zato sta priznani dve izvorni rodovniški knjigi. Uspešnost slovenske pasme je v tem, da se vodi konsolidirano rodovniško knjigo, medtem ko se na Hrvaškem ne izvaja tako striktno.

Predsednica je predstavila strokovno mnenje ocenjevalcev, in sicer ocenjevalca ugotavljata, da je rejski program napisan strokovno, nedvoumno, pregledno in vsebuje vse potrebne strokovne vsebine, ki so potrebni za njegovo nemoteno in strokovno izvajanje in predlagane spremembe ne bodo negativno vplivale na izvajanje rejskega programa.

Sklep št. 6: Člani sveta soglašajo s strokovnim mnenjem ocenjevalcev in potrjujejo rejski program za pasmo posavski konj. Izvajanje tega rejskega programa še naprej ostaja v STRP. Sklep je sprejet soglasno.

Člani sveta so ob koncu točke podali predlog, da se v okviru proračuna poveča sredstva za izvajanje ciljev zastavljenih v rejskih programih. Ministrica je podala pojasnilo, da trenutno potekajo pogajanja glede proračuna za leto 2024 in so možnosti za povečanje sredstev zelo omejene.

Ad. 4

Izhodišča za pripravo scenarijev zmanjševanja emisij toplogrednih plinov v kmetijstvu za pripravo posodobitve Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta

Nadaljevanje točke iz 12. seje Sveta.

Dr. Jože Verbič je podal pojasnila glede morebitnega nesprejema predlaganih sklepov za NEPN, v kolikor se sklepi ne bi potrdili, bi še vedno lahko NEPN temeljil na prejšnjih izhodiščih. Se je pa potrebno zavedati, da so določeni ukrepi že potrjeni tudi v samem Strateškem načrtu.

V nadaljevanju je potekala razprava članov glede predlaganih sklepov. Mag. Andrej Kastelic je podal obširna pojasnila in ugotovitve glede načinov zmanjševanja toplogrednih plinov v živinoreji. Glede zmanjševanja toplogrednih plinov imamo veliko možnosti, kako te zmanjševati (s selekcijo živali, z dodatki v krmi, urejanje skladišč za silažo, ustrezno shranjevanje gnojevke, paša živali itd.). Osnova za zmanjševanje toplogrednih plinov je učinkovitost reje, tudi na področju genetike, v praksi krmljenja, upravljanja s čredo, pravočasnim in ustreznem zdravljenju živali, čim daljša proizvodnja, uvedba bio-rafinerij, uporaba dodatnih rastlin pri krmljenju, to je rastlin, ki fiksirajo dušik, dvojna uporaba odpadkov, zaviranje metanogenih bakterij v prebavilih prežvekovalcev (to uvajajo že v ZDA), ustrezen nastilj v prosti reji (mivka, droben pesek), ustrezna tla (rešetke ali polna tla), genotipizacija. Napredki pa niso mogoči le na področju govedoreje, pač pa tudi na področju prašičereje. Izpostavljeno je bilo, da zmanjševanje staleža živali ni smiselno, ampak se je potrebno v investicijskih ukrepih osredotočiti na zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov.

Dr. Mrkun je prisotnim predstavil še projekt, ki so ga začeli izvajati na Norveškem, in sicer so začeli z urejanjem oz. obnavljanjem mokrišč in barij, saj so ugotovili, da uspešno absorbirajo CO₂.

Dr. Verbič je pojasnil, da je precej izpostavljenih ukrepov že sedaj zajetih v NEPN. Niso pa vsi ukrepi učinkoviti za zmanjševanje toplogrednih plinov v ozračju, nekateri so usmerjeni predvsem v zmanjševanje amonijaka. Zmanjševanje toplogrednih plinov bi dosegli s povečanjem mlečnosti in intenzivnosti rasti ob zmanjšanju staleža živali. Glede prakse urejanja mokrišč pove, da je aktualna tema v severnoevropskih državah, v Sloveniji pa je takšna praksa težko izvedljiva.

Predsednica je poudarila, da je potrebno rejce spodbujati k učinkovitejši reji, pri čemer se z ukrepom zmanjšanja staleža živali ne more strinjati.

Ministrica je še poudarila, da je potrebno sprejeti takšne sklepe, ki bodo vzdržni in jih bo mogoče izvajati.

Sklep št. 7: Člani Sveta se s predlaganimi sklepi za posodobitev NEPN strinjajo, ob upoštevanju dejstva, da se ohrani vzdržna populacija živali v oskrbi rejcev. Sklep je soglasno sprejet.

Ad 3. Nagovor ministrice ge. Irene Šinko

Ministrica je podala pojasnilo glede Pravilnika o zagotavljanju sledljivosti porekla za nepredpakirano sveže, ohlajeno in zamrznjeno goveje, prašičje, ovčje, kozje in perutninsko meso. Na zadnjem sestanku z vsemi deležniki v mesnopredelovalni industriji je bilo dogovorjeno, da Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin pripravi pojasnilo na kakšen način bo urejeno označevanje mesa. Pojasnilo je bilo poslano vsem deležnikom, vendar odzivov še ni bilo. V nadaljevanju je ministrica seznanila prisotne z informacijo o pripravi novega Zakona o živiloreji, katerega izhodišča bodo predstavljena na naslednji seji.

Ministrica je v tem tednu gostila tudi evropsko komisarko, pristojno za zdravje in varnost hrane, go. Stelo Kiriakides, s katero je potekal pogovor o dobrobiti živali in pripravi nove zakonodaje na tem področju. Pri tem se pojavlja predvsem vprašanje o obvezni prosti reji živali in kakšen učinek bi tak ukrep imel. Ob koncu seje Sveta za živilorejo je potekala še razprava glede spremembe Zakona o zaščiti živali, ki je v zakonodajnem postopku v Državnem zboru. Ministrica je pojasnila, da je vlada glede predloga zakona pripravila stališče, in sicer zakon podpira ob upoštevanju določenih sprememb posameznih določb.

Člani Sveta so v okviru razprave izpostavili problematiko uvedbe proste reje, saj večina rejcev nima ustreznih prostorskih kapacitet za ureditev takšnih hlevov, zato bi bilo potrebno poseči tudi v OPN. Člani so izpostavili še vprašanje ureditve zakola živali na pašniku. Stališče rejcev je, da se zakol živali na domu oz. pašniku dovoli zaradi manjšega stresa živali. Prav tako bi bilo potrebno določiti primerno ceno za meso. Nadalje je potekala razprava še glede pooblaščenih svetovalcev za zaščito živali, ki so opredeljeni v predlogu Zakona o zaščiti živali. Člani so opozorili tudi na napade divjih zveri, ki v času paše postajajo vedno pogostejši in povzročajo ogromno škodo. Ministrica je pojasnila, da pooblaščeni svetovalci ne bodo imeli pooblastil za vstop na kmetije, v zakonu takšne določbe ni.

Ad 6. Razno

Predsednica Sveta je obvestila prisotne o terminu naslednje seje, in sicer bo potekala 20.6.2023. Na seji bodo predstavljena izhodišča za pripravo novega Zakona o živiloreji.

Predstavnik MKGP je opozoril še, da bodo ob koncu tega leta potekle odločbe za druge priznane organizacije v živinoreji, zato bodo morali vsi, ki želijo, da se jim odločbe podaljšajo poslati nove vloge. S strani MKGP bodo prejeli tudi poziv.

Predsednica Sveta je sejo zaključila ob 15:58 uri.

izr. prof. dr. Marija Klopčič
predsednica Sveta za živinorejo

Zapisala:
Mateja Cugmas

Priloga: lista prisotnih

Poslati: članom Sveta za živinorejo po e-pošti